

ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา
ของนักศึกษาปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
An Effectiveness of Peer Counselling Competency
Development Program for Undergraduate Students
in the Faculty of Education Suan Dusit University

อัษฎา พลอยโสภณ¹ ภิรมา วินิธาสถิตกุล² เอมมิกา วชิระวินท์³ และ รัตนาพร หลวงแก้ว⁴

Received: March 14, 2019
Revised: June 28, 2021
Accepted: June 28, 2021

Asada Ploysophon, Parima Vinitasatitkun,
Amika Wachirawin, and Rattanaporn Ruangkeaw
(Parima9451@gmail.com)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อสร้างโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ 2) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ก่อนและหลังการทดลอง ประชากร คือนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2 จำนวน 190 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา แบบประเมินสมรรถนะการให้คำปรึกษาสำหรับประเมินตนเอง สถิติที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และสถิติทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการสร้างโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาดำเนินการฝึกอบรมรวม 12 ชั่วโมง ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพและข้อตกลงในการอบรม ชุดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เข้าใจวัยรุ่นและการสื่อสาร และชุดกิจกรรมที่ 3 เรื่องการให้คำปรึกษา และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้กับการฝึกสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาได้

1, 2, 3, 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2. ผลเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ที่ผ่านการเข้าอบรมโดยใช้โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: โปรแกรมพัฒนา, สมรรถนะ, เพื่อนที่ปรึกษา

Abstract

The purposes of the research were 1) create peer counseling competency development program of the students of the Faculty of Education 2) compare the scores of the peer counseling competency of students of the Faculty of Education before and after the experiment. The research population consisted of 190 students of the Faculty of Education, the second year, Suan Dusit University. The research Random sampling included 30 people. The research instrument was the peer counseling competency development program Evaluation form counseling competency and strategy used to analyze the data such as arithmetic mean, percent, standard deviation and hypothesis testing with t-test (independent samples) The research results were as follows.

1. The results of the create peer counseling competency development program, training, total 12 hours. Program consisted of: Unit 1 Relationship building and training agreements. Unit 2 Understand teenagers. Unit 3 counseling. Experts with known appropriate value of 0.50 to 1.00 which could be practical application.

2. The comparison of the scores of the peer counseling competency of the Faculty of Education students having post-test higher scores of the peer counseling competency than pre-test with statistical significance at .05.

Keywords: Development Program, Peer Counseling, Competency

บทนำ

ในปัจจุบันสภาวะสุขภาพจิตของเยาวชนไทย พบว่า เด็กไทย 70 เปอร์เซ็นต์ มีความฉลาดทางอารมณ์ ต่ำกว่าเกณฑ์ โดย สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2550) ได้อธิบายว่า การที่เด็กไทยส่วนใหญ่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำจะส่งผลต่อพฤติกรรมทุกช่วงอายุตั้งแต่วัยเด็ก เช่น เด็กไม่มีวินัย คือ เอาแต่ใจตัวเอง ติดเกมชอบกินขนมไม่มีประโยชน์ พ่อแม่รู้สึกเลียดูกด้วยความยากลำบาก เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นก็มีปัญหาการแสดงความรักไม่เหมาะสมกับวัย ไม่รับผิดชอบต่อการเรียน ต่อหน้าที่ของลูกที่ดี ใช้สารเสพติด ก้าวร้าว ใช้ความรุนแรง บางรายมีพฤติกรรม ดังกล่าวต่อเนื่องถึงวัยผู้ใหญ่

เมื่อเยาวชนที่มีแนวโน้มความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าเกณฑ์เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาบุคคลเหล่านี้ควรจะได้รับการดูแลช่วยเหลือสุขภาพจิตเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข โดยปัจจัยพื้นฐานของสุขภาพจิตที่ดีของนักศึกษามาจาก ครอบครัว สถาบันการศึกษา ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม จากการสำรวจการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่นไทย ของสวนดุสิตโพล (2560) พบว่า พฤติกรรมของวัยรุ่นไทย ที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด อันดับที่ 1 คือ การใช้ความรุนแรง ยกพวกตีกัน ฆ่ากัน อันดับ 2 ติดการพนัน ติดเกมส์ ยาเสพติด อันดับที่ 3 คิดสื่อโซเชียล ไลฟ์เพชชู้ค ไปเปลือย อันดับที่ 4 หึงหวง ชู้สาว มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และอันดับที่ 5 คบเพื่อนไม่ดี ไม่สนใจการเรียน สาเหตุหลักของปัญหาเหล่านี้เกิดมาจาก วัยรุ่นขาดสติ ผู้ปกครองให้การดูแลเอาใจใส่ที่ไม่เพียงพอ และเกิดจากพฤติกรรมเลียนแบบ เป็นต้น ส่งผลให้นักศึกษาที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เหล่านี้ไม่สามารถดำเนินชีวิตในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เหล่านี้ ยังคงต้องการความช่วยเหลือ ต้องการผู้ที่เข้าใจ และสามารถหาแนวทางการช่วยเหลือได้ถูกต้อง โดยผู้ที่ให้ความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องนั้น จะต้องมีความรู้และทักษะ ด้านการแนะแนวและการให้คำปรึกษา เพื่อจะสามารถช่วยให้ผู้ที่ประสบปัญหาสามารถคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเองได้อย่างรอบคอบและเหมาะสม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้อธิบายว่า ระบบการช่วยเหลือนักศึกษา แบบการปรึกษาโดยเพื่อน เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้สถานศึกษาดำเนินการป้องกัน แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเป็นระบบ

มากขึ้น โดยอาศัยการผู้ที่ใกล้ชิด เข้าถึง และเข้าใจนักศึกษามากที่สุดคือ เพื่อนนักศึกษาด้วยกันเอง ในฐานะ “พวกเดียวกัน” และนิยมใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารถึงกัน โดย นิต้าโพล (2560) ได้ทำการสำรวจ เรื่อง “พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต” พบว่าอุปกรณ์ที่ประชาชนใช้เป็นช่องทางในการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด พบว่าใช้อินเทอร์เน็ตผ่านช่องทางมือถือสมาร์ตโฟนมากที่สุด และวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อติดต่อกับคนในครอบครัว/เพื่อน โดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ โปรแกรม Line Facebook และ e-mail จะเห็นได้ว่า รูปแบบการสื่อสารของคนในยุคปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนไปจากเดิม โดยใช้อินเทอร์เน็ตในการพูดคุยมากขึ้น ทำให้วัยรุ่นเข้าถึงและใช้สมาร์ตโฟนในการพูดคุยปรึกษา กับเพื่อนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้รวดเร็วและง่ายยิ่งขึ้น

ด้วยแนวคิดที่ว่า ผู้ที่ใกล้ชิดเข้าถึงและเข้าใจนักศึกษามากที่สุดคือ เพื่อนนักศึกษาด้วยกันเอง ในฐานะ พวกเดียวกัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษาโดยเพื่อนที่จะสอดแทรกการให้ความรู้เกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อที่จะพัฒนานักศึกษาที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ เป็นเพื่อนที่ปรึกษา ให้ได้รับการปลูกฝังให้มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อน พัฒนาความรู้ด้านจิตวิทยา การรู้เท่าทันสื่อและทักษะการให้การปรึกษาเบื้องต้น เพื่อคอยให้ความช่วยเหลือกับนักศึกษาที่มีความคับข้องใจ ต้องการบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษา สามารถมีช่องทางในการติดต่อสื่อสาร ให้ความช่วยเหลือกันได้หลายช่องทาง โดยเพื่อนที่ปรึกษาจะสามารถเข้าใจและเข้าถึงผู้ที่ประสบปัญหา สามารถให้การช่วยป้องกัน ลดความเสี่ยง และแก้ปัญหาที่นักศึกษาเผชิญเบื้องต้นได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้บุคคลที่ได้รับการช่วยเหลือเกิดความสบายใจ ลดความกังวล จนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี เป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2

2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา ก่อนและหลังการอบรม โดยใช้โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียว โดยมี การทดสอบก่อนและหลัง (One group Pretest - Posttest Only Design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคปลายปีการศึกษา 2560 จำนวน 190 คน **กลุ่มตัวอย่าง** นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยนักศึกษาที่มีความสนใจเข้าร่วมการโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา และสามารถเข้าร่วมการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้จำนวนทั้งหมด 12 ชั่วโมง

เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือดังนี้ แบบประเมินสมรรถนะการให้คำปรึกษาสำหรับประเมินตนเอง โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบประเมินสมรรถนะการให้คำปรึกษา สำหรับประเมินตนเอง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาเอกสาร หลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบประเมิน การเรียนรู้ทางด้านสมรรถนะ ที่ประกอบด้วยพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย (เทียน ทองแก้ว, 2550) (2) ดำเนินการสร้างแบบประเมินสมรรถนะการให้คำปรึกษา สำหรับประเมินตนเอง จะวัดสมรรถนะ 3 ด้าน ดังนี้ การวัดเจตคติหรือความคิดเห็นต่อการให้คำปรึกษา แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา แบบประเมินความสามารถในการใช้ทักษะการให้คำปรึกษา สำหรับประเมินตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีลักษณะดังนี้ ตอนที่ 1 การวัดเจตคติหรือความคิดเห็น มีลักษณะเป็นแบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 จำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 2 แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา มีลักษณะเป็นการประเมินแบบถูก-ผิด

(True-False Item) จำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 3 แบบประเมินความสามารถในการใช้ทักษะการให้คำปรึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ (3) นำเสนอแบบประเมินที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แสดงความคิดเห็นพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) การคัดเลือกคำถาม ดำเนินการโดยพิจารณาเฉพาะข้อที่ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับปรุงข้อความบางข้อความผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงตามที่ยุเชี่ยวชาญเสนอแนะ จำนวน 40 ข้อ

2. โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา มีรายละเอียดดังนี้ (1) ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา ได้แก่ แนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษา จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการเรียนรู้ และกิจกรรมที่นำมาใช้ในการสร้างโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา (2) นำผลวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ สมรรถนะ 3 ด้าน คือ ด้านเจตคติต่อการให้คำปรึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ด้านความสามารถในการใช้ทักษะการให้คำปรึกษานำมากำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา (3) พิจารณาเลือกเนื้อหาและเทคนิคการให้คำปรึกษาที่มีความเหมาะสมในการฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา (4) ดำเนินการจัดทำโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา โดยมีลักษณะโปรแกรมการฝึกอบรม เป็นโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โครงสร้างโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา

ชุดกิจกรรม	กิจกรรม	ระยะเวลา
1.การสร้างสัมพันธ์ภาพ	1.1 การสร้างสัมพันธ์ภาพและข้อตกลงในการอบรม	1 ชม.
2.ความต้องการของวัยรุ่น	2.1. พัฒนาการของวัยรุ่น	1.30 ชม.
	2.2. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	1.30 ชม.
	2.3 วัยรุ่นกับการแก้ปัญหา	1.30 ชม.
	2.4 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด	1.30 ชม.
3.การให้คำปรึกษา	3.1 หลักการและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเพื่อน	1 ชม.
	3.2 ทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อน	2 ชม.
	3.3 ขั้นตอนการให้คำปรึกษาเพื่อนและการบันทึกผลการให้คำปรึกษา	2 ชม.

โดยโปรแกรมได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหาของโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา จำนวน 3 ท่าน โดยตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ขั้นตอนการฝึกอบรม และการใช้เทคนิคการให้คำปรึกษา ดำเนินการโดยพิจารณาเฉพาะข้อที่ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับปรุงข้อความบางข้อความผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับกรณีวิจัยสร้างโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา ผู้วิจัยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้ (1) ผู้วิจัยเปิดรับสมัครนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2 ที่สนใจและมีเวลาเพียงพอในการเข้าฝึกอบรม จำนวน 30 คน ในวันที่ 25-26 มีนาคม พ.ศ.2561 (2) ผู้วิจัยดำเนินการฝึกอบรมโดยคณะผู้วิจัย และวิทยากรรับเชิญ เพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาในการให้คำปรึกษาโดยเพื่อน ก่อนและหลังจากปฏิบัติการฝึกอบรม ผู้วิจัยใช้แบบประเมินสมรรถนะการให้คำปรึกษาสำหรับประเมินตนเอง เพื่อนำข้อมูลคะแนนมาวิเคราะห์ (4) วิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของนักศึกษาในการให้คำปรึกษาโดยเพื่อน สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปราย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วย สถิติพื้นฐาน เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะของนักศึกษาในการให้คำปรึกษาโดยเพื่อน ก่อนและหลังการอบรม ได้แก่ (1) วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) (2) ทดสอบสมมติฐาน ด้วยสถิติทดสอบ t-test (3) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ค่าคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC)

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2 ประกอบด้วย การพัฒนาสมรรถนะ 3 ด้าน คือ ด้านเจตคติต่อการให้คำปรึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาและด้านความสามารถในการใช้ทักษะการให้ปรึกษา ดำเนินการฝึกอบรม รวม 12 ชั่วโมง แบ่งเป็น ชุดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การ

สร้างสัมพันธภาพและข้อตกลงในการอบรม จำนวน 1 ชั่วโมง ชุดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เข้าใจวัยรุ่นและการสื่อสาร จำนวน 6 ชั่วโมง และชุดกิจกรรมที่ 3 เรื่องการให้คำปรึกษา จำนวน 5 ชั่วโมง และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้กับการฝึกสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาได้

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ก่อนและหลังการอบรม พบว่า โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2 ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยนำคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรมมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 1

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและผลต่างคะแนนในแต่ละด้านของสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2 ก่อนและหลังการอบรม

สมรรถนะ รวม (n=27)	Pre-test Mean (%)	Post-test Mean (%)	ผลต่างคะแนน
ด้านเจตคติ	75.92	79.85	3.93
ด้านความรู้	82.63	87.32	4.69
ด้านทักษะ	66.99	77.01	10.02

จากตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2 ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาก่อนการฝึกอบรมด้วยโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ผลต่างคะแนน ด้านทักษะเพื่อนที่ปรึกษา มากที่สุด 10.02 คะแนน รองลงมา ด้านความรู้ของการให้คำปรึกษา มีผลต่างคะแนน 4.69 คะแนน และ ด้านเจตคติ มีผลต่างคะแนน 3.93 คะแนน

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนในภาพรวมของสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2 ก่อนและหลังการอบรม

	N	\bar{X}	S.D.	t	df	sig
ก่อนอบรม	27	7.64	8.09			
หลังอบรม	27	82.70	7.58	-4.00	26	.00

จากตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนในภาพรวมของสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2 ก่อนและหลังการอบรม พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิตชั้นปีที่ 2 หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย พบประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลสร้างโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2 ประกอบด้วย การพัฒนาสมรรถนะ 3 ด้าน คือ ด้านเจตคติต่อการให้คำปรึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา และด้านความสามารถในการใช้ทักษะการให้คำปรึกษา ดำเนินการฝึกอบรม รวม 12 ชั่วโมง ผลการศึกษาพบว่า ชุดกิจกรรมที่ 1 การสร้างสัมพันธภาพและข้อตกลงในการอบรม จำนวน 1 ชั่วโมง สามารถส่งเสริมและพัฒนา ด้านเจตคติต่อการให้คำปรึกษา ได้แก่ การเห็นประโยชน์การให้คำปรึกษา โดยมีคะแนนด้านเจตคติในการให้คำปรึกษาโดยเพื่อน ชุดกิจกรรมที่ 2 เข้าใจวัยรุ่นและการสื่อสาร จำนวน 6 ชั่วโมง สามารถส่งเสริมและพัฒนา ด้านความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ได้แก่ เข้าใจพัฒนาการวัยรุ่น การยอมรับความแตกต่างของบุคคล ความสามารถการสื่อสารเพื่อการให้คำปรึกษา ความสามารถรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ เข้าใจการให้คำปรึกษาโดยเพื่อน และชุดกิจกรรมที่ 3 การให้คำปรึกษา จำนวน 5 ชั่วโมง สามารถส่งเสริมและพัฒนา ด้านความสามารถในการใช้ทักษะการให้คำปรึกษา ได้แก่ บุคลิกภาพเหมาะสมของผู้ให้คำปรึกษา ความสามารถการสื่อสารเพื่อการให้คำปรึกษา เข้าใจการให้คำปรึกษาโดยเพื่อน และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้กับการฝึกสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาได้ ดังที่ ศิริบุรณ สบายโกสุม (2548) ได้กล่าวว่า บุคลิกภาพและทักษะของผู้ให้การปรึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญของกระบวนการให้คำปรึกษา ความชำนาญเฉพาะอย่างช่วยเสริมให้ผู้ให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพในการให้คำปรึกษา สอดคล้องกับงานวิจัย กรกฏา นักคัม (2559) ได้ศึกษา สมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) เขตภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะของครูที่ปรึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครูศาสตร์มหาวิทาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 2 ก่อนและหลังการอบรม พบว่า นักศึกษาคณะครูศาสตร์มหาวิทาลัยสวนดุสิตชั้นปีที่ 2 หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คะแนนด้านทักษะเพื่อนที่ปรึกษา หลังฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 77.01 มีผลต่างคะแนน 10.01 คะแนน รองลงมา มีคะแนนด้านความรู้ในการให้คำปรึกษา หลังฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 87.32 มีผลต่างคะแนน 4.69 และมีคะแนนด้านเจตคติในการให้คำปรึกษาโดยเพื่อน หลังฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 79.85 มีผลต่างคะแนน 3.93 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าอบรมมีสมรรถนะหลังการฝึกอบรมสูงขึ้น โดยเฉพาะในด้านทักษะ อาจเป็นเพราะชุดโปรแกรมได้มุ่งเน้นให้ผู้เข้าอบรมได้ ลงมือปฏิบัติและฝึกทักษะการให้คำปรึกษา ประกอบกับผู้เข้าอบรมมีความรู้เรื่องการให้คำปรึกษาเป็นพื้นฐาน จึงอาจทำให้ผลต่างของคะแนนด้านเจตคติและด้านความรู้ของการให้คำปรึกษาไม่สูงมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Mullen, P.R., Uwamahoro, O., Blount, A.W., & Lambie, G.W (2015) ได้ศึกษาการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองในการให้คำปรึกษา โดยศึกษามาตรวัดระดับความสามารถของตนเองของในการให้คำปรึกษาของนักศึกษา จำนวน 179 คน ผลการวิจัยพบว่า ประสพการณ์ของผู้เรียนในโปรแกรมส่งผลให้การรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้ง อาตัม นิละไพจิตร (2555) สรุปผลการวิจัยว่า สมรรถนะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันจำนวน 23 คุณลักษณะ และคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาชุมชนที่ผู้เชี่ยวชาญทุกคนเห็นสอดคล้องกันมีค่าเฉลี่ย สูงสุด ได้แก่ ชอบที่จะรู้จักผู้อื่น มีความตั้งใจช่วยเหลือผู้อื่น มองโลกในแง่ดี เป็นผู้รับฟังที่ดี มีความจริงใจ ควบคุมอารมณ์ได้ และมีความเสียสละ สอดคล้องกับ จันทิมา ทอดสนิท (2554) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการพัฒนาความสามารถในการให้คำปรึกษาของเพื่อนที่ปรึกษา พบว่า 1) ภายหลังจากทดลองเพื่อนที่ปรึกษา มีคะแนนความสามารถในการให้คำปรึกษา สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) ภายหลังจากทดลองเพื่อนที่ปรึกษา มีคะแนนทักษะในการให้คำปรึกษาสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยที่ได้ คือ

1. โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาดำเนินการฝึกอบรม รวม 12 ชั่วโมง ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพและข้อตกลงในการอบรม ชุดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เข้าใจวัยรุ่นและการสื่อสาร และชุดกิจกรรมที่ 3 เรื่องการให้คำปรึกษา และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้กับการฝึกสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. คะแนนสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ที่ผ่านการเข้าอบรมโดยใช้โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษา หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำแบบประเมินสมรรถนะการให้คำปรึกษา สำหรับประเมินตนเอง เป็นเครื่องมือประเมินสมรรถนะของนักศึกษาในการให้คำปรึกษาโดยเพื่อนของนักศึกษา โดยก่อนนำแบบประเมินดังกล่าวไปประยุกต์ และปรับให้มีความเหมาะสมกับบริบทที่แตกต่างกัน

2. การนำโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะเพื่อนที่ปรึกษาไปใช้ ควรเพิ่มเติมเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของนักศึกษาที่จะเข้าอบรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรเพิ่มเวลาในการฝึกอบรมให้เพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มการติดตามผล ของการฝึกอบรมเพื่อศึกษาว่าผู้อบรมได้นำไปใช้และเกิดผลอย่างไร

รายการอ้างอิง

กรกฎ นกคิม. (2559). สมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) เขตภาคกลาง. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 8(2), 88-102.

กฤษมันต์ วัฒนานรงค์. (2553). *สมรรถนะวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผลิตตำราเรียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- ขจรศักดิ์ ศิริรัมย์. (2554). *เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับสมรรถนะ*. สืบค้น 5 มิถุนายน 2560, จาก <http://competency.rmutp.ac.th>.
- จันทิมา ทอดสนิท. (2554). ผลของโปรแกรมการพัฒนาความสามารถในการให้คำปรึกษาของเพื่อนที่ปรึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 5(1), 22-26.
- จิ้น แบริ. (2549). *การให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- θειอน ทองแก้ว. (2550). *สมรรถนะ (Competency) : หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- นิต้าโพล. (2560). *พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต*. สืบค้น 3 กรกฎาคม 2560, จาก <http://nidapoll.nida.ac.th>.
- มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย. (2555). *รู้เท่าทันสื่อ ICT*. สมุทรปราการ: บริษัทเอเชียแปซิฟิกออพชั่น.
- วัชร ทรัพย์มี. (2554). *ทฤษฎีให้บริการปรึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริบุรณ์ สายโกสุม. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สวนดุสิตโพล. (2560). *การใช้ความรุนแรงของวัยรุ่นไทย ณ วันนี้*. สืบค้น 1 มิถุนายน 2560, จาก <http://suandusitpoll.dusit.ac.th>.
- สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. (2558). *เด็กไทยรู้เท่าทันสื่อ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. (2550). *อีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์ (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *หลักสูตรฝึกอบรมนักเรียน เพื่อนที่ปรึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อาดัม นิละไพจิตร. (2555). การศึกษาคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชนของนักศึกษาศาขาศาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(1), 162-173.

Helen Cowie and Sonia Sharp. (1996). *Peer Counselling in Schools*. Cambridge : Cromwell Press Ltd, Melksham.

Lucky Odirile. (2012). *The Role of Peer Counseling in a University Setting: The University of Botswana*. Retrieved 5 April 2018, from <https://www.ncsu.edu>.

Mullen, P.R., Uwamahoro, O., Blount, A.W., & Lambie, G.W. (2015). Development of counseling students' self-efficacy during their preparation program. *The Professional Counselor*, 5(1), 175-184.

